

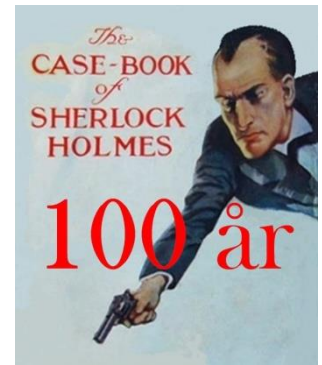

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 2-3, 2024 * 69. Aargang

"I hear of Sherlock everywhere"

Fire jubilæer at glædes over

I disse tider kan vi glæde os over et 75-års-, et 15-års-, et 100-års og et 50-årsjubilæum, nævnt i rodet rækkefølge. Det første er antageligt det som vil afsætte de længst varende spor i klubmedlemmernes hukommelse:

Nemlig **Sherlock Holmes Klubbens 75-årsjubilæum**, som bliver fejret til næste år. For til den tid er det så mange år siden, vores klub blev stiftet. Den festlige fejring finder sted

Lørdag 10. maj 2025

Husk allerede nu at notere datoen i kalenderen for næste år når du får en sådan. Hovedbegivenheden er festmiddagen om aftenen, som indtages i en fornem bygning der er lejligheden værdig, nemlig

Frimurerlogen på Østerbro

Foruden dette festlige højdepunkt vil der også blive afholdt andre, mindre arrangementer. Og klubben vil få besøg af udenlandske sherlockianere ved festlighederne.

Flere oplysninger vil blive bragt i *Sherlockiana* hen ad vejen efterhånden som de bliver mere konkrete. Der udkommer to numre mere af bladet inden festdagene.

I Trekantområdets perle, Kolding, blev der i juni 2009 stiftet en klub, *The Common Loafers of Kolding*, med det formål at studere og hylde Sherlock Holmes. Klubben fejrer altså 15-årsjubilæum i denne tid. Jens Byskov Jensen fortæller historien her i bladet.

I 1927 afsluttede Doyle, Watson og Holmes det fælles projekt de havde påbegyndt i 1921 - at skrive det som blev deres 12 sidste fortællinger om Mesteren. De udkom i samlet bogform som *The Case-Book of Sherlock Holmes* i juni 1927. Undervejs var de løbende blevet udgivet i *Strand Magazine* i England og i amerikanske tidsskrifter i USA.

Som det kan ses i øverste højre hjørne her på siden, og som læserne sikkert husker, er *Sherlockiana* i gang med en 100-årsfejring af de 12 fortællinger. Nemlig ved at inkludere

artikler om de enkelte fortællinger i de numre af bladet som udkommer tæt på jubilæumsmånederne. Foreløbig har bladet husket de fire første historier:

2021	nr. 4	"The Mazarin Stone"
2022	nr. 1	"Thor Bridge"
2023	nr. 1	"The Creeping Man"
2024	nr. 2-3	"The Sussex Vampire"

På de næste sider i dette nummer har Michael Skov Lambek (MSL) husket vampyrhistorien og indsat den i de rammer han havde ved hånden og i hovedet. I de næste år fortsætter artiklerne efter denne plan:

2025	nr. 1	"The Three Garridebs"
	nr. 2-3	"The Illustrious Client"
2026	nr. 1	"The Three Gables"
ΙΧΘΥΣ	nr. 2-3	"The Blanched Soldier"
	nr. 4	"The Lion's Mane"
2027	nr. 1	"The Retired Colourman"
	nr. 2-3	"The Veiled Lodger"
	nr. 4	"Shoscombe Old Place"

Hvis du, kære læser, føler dig fristet til at skrive noget om en af de otte sidste titler, er du meget velkommen. Skriv til redaktøren på nedenstående adresse og foreslå din tilstedeværelse på nogle sider i *Sherlockiana*.

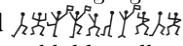

En tekst af M.S. Lambek i dette blad er allerede nævnt. Lad mig afsløre at der er flere. Her følger den første, som handler om et jubilæum for en ulovlig besiddelse:

Element'ry penguin

I Sagen om Det lange Forsvindingsnummer med den gamle Basguitar skriver Arno Guzek i fan-medlemsbladet *Beatles Again*, nr. 200 (2024), om Paul McCartneys genfundne Höfner-bas: »En tyv stjal bassen og solgte den til ejeren af en nærliggende pub. Eftersøgningen afklarede at den havde været i denne families eje i 50 år, og så havde Sherlock Holmes igen løst en opgave.« *Elementary, my dear*

Sherlockiana udkommer 3 gange om året
Redaktør: Svend Ranild
redaktion@sherlockholmesklubben.dk
Grundlagt i 1956 af A. D. Henriksen
ISSN 0902-0330 / Sat med Baskerville

Re Vampyrer

pr. M. S. L.

KÆRE LÆSER,

Vor skribent, hr Michael Skov Lambek, fra *Sherlock Holmes Klubben i Danmark*, har rettet en henvendelse til os i en skrivelse af forgårsdags dato angående vampyrer. Efter som vor redaktion for nuværende specialiserer sig i andre forskningsresultater, kan sagen næppe siges at falde inden for vor tidshorison, hvorfor vi har anbefalet hr Lambek at henvende sig til Dem og fremlægge sagen fra Sherlock Holmes' Sagsarkiv for Dem. Vi har glemt den succesrige indikering i Myers Briggs-sagen.

Deres hengivne
REDAKTØR

Vampyrer/Vampyrisme i Transkulturiere: Vampyrfiguren hidrører fra 1800-tallets litteratur med Mary Shelleys ven John William Polidoris *The Vampyre* i 1819; fulgt i 1872 af Sheridan Le Fanus *Carmilla*; men der kan ingen tvivl være om, at den snart allestedsnærværende blodsuger er inspireret af ét andet hovedværk: den i sandhed skelsættende, gotiske brevroman, *Dracula* (1897), skrevet af Bram Stoker (1847-1912), Conan Doyles gode ven og lejlighedsvis samarbejdspartner. (Så selvfølgelig måtte venen også skrive om vampyrer.)

I det hele taget var 1800-tallet den store tid for de store gysere: begyndende med Polidoris veninde Shelleys *Frankenstein* (1818); over Dr Doyles ven Mr Stevensons *Dr Jekyll og Mr Hyde* (1886); til Sir Arthurs egne gysere: f.eks. hans genopstandne mumie (*Lot No. 249*, 1892), hans psykiske vampyr (*The Parasite*, 1894) og endelig hans nygotiske helvedeshund (*The Hound of the Baskervilles*, 1902). Men det mest sejlivede horrormonster er og bliver stadig vampyrfiguren, sidenhen transmedieret over i filmmediet, hvor især Stokers figur er blevet så populær, at *Dracula* er den mest filmede figur overhovedet. (Den mest filmede menneskelige figur er en anden victoriansk-funderet gentleman, om hvem mere nedenfor.)

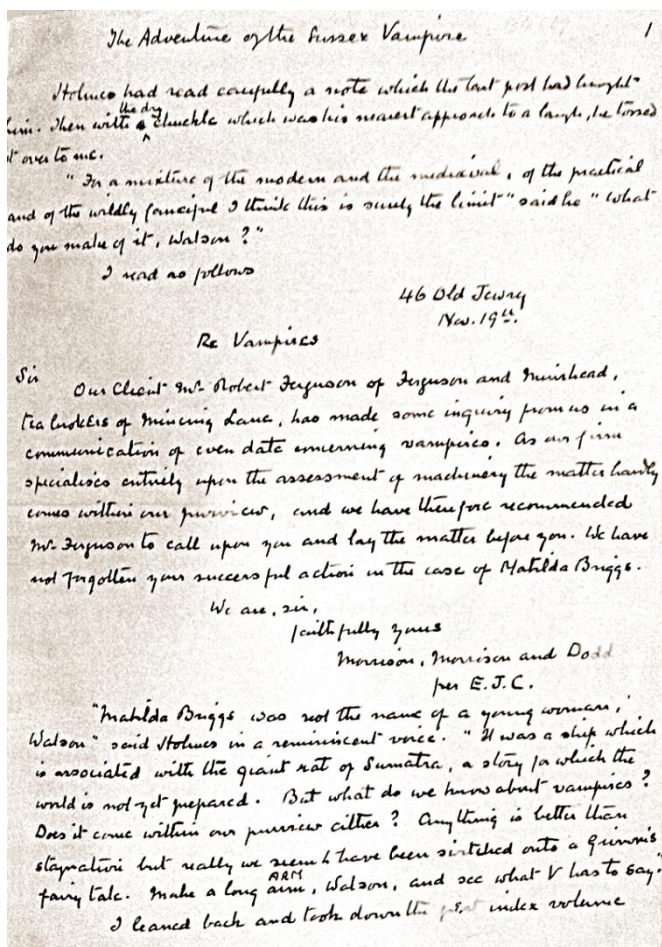
Thi, gør man armen lang, kan man se, hvad der står under V i den sagsarkivbog, der for 100 år siden—give or take a month or two—indeholdt de sidste udgivne fortællinger af John H. Watson. Og i 1924 kunne de taknemmelige læsere af januarnummeret af det engelske *Strand Magazine* og det amerikanske *Hearst's International* nemlig fryde sig over og gyse lidt til Watsons fortælling, "The Adventure of the Sussex Vampire" (eller bare SUSS, som vi fagfolk kender den som), udgivet med fire illustrationer af hhv. engelske H.K. Elcock og amerikanske W.T. Benda. Senere i 1927 blev beretningen opsamlet og udgivet i Sherlock Holmes' Sagsarkiv: John Murray udgav *The Case-Book of Sherlock Holmes* på det eng. marked, hvorimod det am. forlag George H. Doran valgte stavemåden *Case Book*; begge var dog enige om tiden: juni 1927. (Senere kaldtes bogen endog også for blot *Casebook*, men det var kun for at gøre staveforvirringen total.)

På sin fortrinlige hjemmeside

<https://www.bestofsherlock.com/ref/200406christies.htm>

skriver sherlockianeren Randall Stock om Conan Doyles

håndskrevne tekst, at den består af 24 blade, indeholdende en række revisioner og korrektioner, og efterfølgende bundet ind i hvid stivlærredsindbinding. Siderne hidrører fra to forskellige kilder: 13 linjerede ark og de første 11 sider skrevet på ulinjerede ark fra et skibs brevpapir, hvilket indikerer, at Doyle begyndte at nedskrive Watsons tekst i august 1923 ombord *S.S. Adriatic* på vej hjem til England. (I 2004 blev Doyles originale manuskript solgt på Christie's Auktioner for \$399.500: mere end dobbelt så meget som vurderingen! Køberen har stadig ikke ladet sig identificere.)

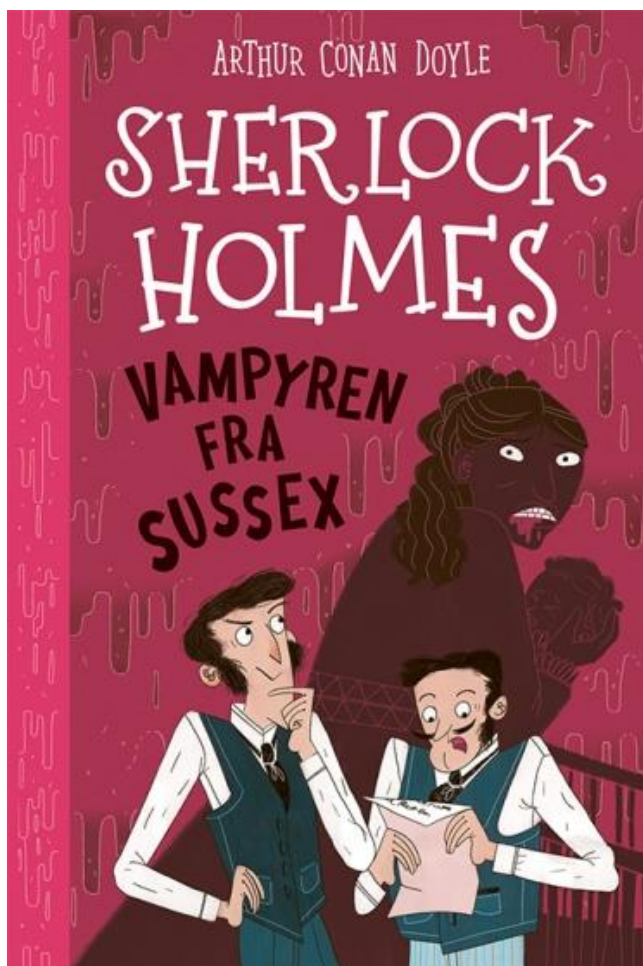
Når nu Stokers roman var fra 1897, må den direkte anledning til, at Doyle blev mindet om vampyrer i 1924, være, at kun et par år forinden havde stumfilmen *Nosferatu* premiere! (Det har genindspilningen såmænd også i 2024.) Som en anden lærd note allerede forklarede i 2017, var *Nosferatu* med Max Schreck i titelrollen skam baseret på *Dracula*, men fik ganske bevidst og med koldt blod en anden titel for at udsuge Stoker og undgå at betale ophavspenge. (Og ikke et ord til Adrian Conan Doyle!)

Re Materialiseringer

"Vampyreren fra Sussex" materialiserede sig pludselig på dansk ved Kay Nielsen, da den sammen med resten af *Case-Books* noveller blev udgivet, da Martins Forlag i midten af 1950'erne begyndte at publicere fortællingerne hulter til bulter i deres farverige bind: SUSS kom med i det flaske-

grønne bind *Den krybende mand* fra 1960, så lidt godt har Martins da bedrevet. Men også kun lidt: thi, da forlaget senere i 1976 påbegyndte deres sorte Conan, stod SUSS nu ikke at læse i *Det krybende bind*, men var nu *uvist af hvilken grund* forflyttet til *Djævelens fod* fra 1977: så kender vi Marrettet Martins igen! (Og så ikke et ord om Eiler Wangel!)

Med Rosenkilde & Bohns *Nye komplette danske Sherlock Holmes udgave*—nyoversat og i den rette rækkefølge—der endelig så dagens lys i 2010'erne, stod (den mere korrekte) "Vampyren i Sussex" at læse i det bind 9, Lindhardt & Ringhof var så venlige at videreudgive i 2017, der dækkede *Case Book*, men som desværre af uransagelige årsager ikke kom til at hedde *Sherlock Holmes' Sagsarkiv!* Men sådan er der så meget. Heldigvis er den stadig redigeret af Claus Lund Rosenkilde, forordet forøvet og teksten annoteret af Svend Ranild, og teksten oversat af Mette Wigh Tvermoes. Nok er denne oversættelse tættere på originalen, men nogle gange er gamle Nielsens friere fortolkninger altså bare bedre. ("Vi maa ikke lade ham tro, at vi er en slags hjem for svaghjernede"!)

Gysere og spøgelseshistorier har jo altid fascineret læsere fra en tidlig alder af, og Gads Forlag har således i løbet af 2020'erne udsendt en serie af de conaniske fortællinger bearbejdet for børn: baseret på *The Sherlock Holmes Children's Collection*, er *Sherlock Holmes 8: Vampyren fra Sussex* (Gads Børnebøger 2023) oversat af Trine Bech i en forkortet version i et forenklet sprog: lix 26,8 ml 10,5 lo 16,3—og illustreret i udpræget moderne stil af Arianna Bellucci. En fin måde at præsentere en ny generation for de spændende, tidløse klassikere fra Victoriatidens England:

"Holmes og Watson påtager sig deres hidtil mest besynderlige sag, da en oprørt ægtemand beder dem undersøge sin kones uhyggelige opførsel. Han har taget hende i at sugе blod fra deres lille søn! Men der findes jo ikke vampyrer ... vel?"

Re Rematerialiseringer

For at få de kedelige formalia overstået lad os hermed afsløre, at forfatteren Edith Meiser bearbejdede historien som en episode først i den amerikanske radioserie *The Adventures of Sherlock Holmes* i 1931, hvorefter hun også adapterede den for den nye radioserie *The New Adventures* udsendt i 1939—denne gang med Rathbone & Bruce som Holmes & Watson, og så ved man jo nok.

Da denne skribent læste til cand.mag. i anglofili i tidernes morgen, kan han huske, han på kassettebånd optog nogle episoder fra BBCs radioudgave (1952-1969) med Carleton Hobbs som Holmes & Norman Shelley som Watson, som DR genudsendte: åbenbart dramatiserede de også SUSS i 1964 i én af Michael Hardwicks fine bearbejdnings. Og i 1994 kunne man høre Clive Merrison som Holmes & Michael Williams som Watson, da BBC Radio 4 udsendte SUSS dramatiseret af Bert Coules som del af deres skelsættende komplette radioserie (1989-1998).

I 2018 kunne de sherlockianere, der dengang kunne tage Netflix, se en ikke mindre skelsættende japansk streamingserie *Miss Sherlock*: som adapterede SUSS med den engelske titel "The Wakasugi Family", sat i nutidens Japan. (Og selvom deres ikoniske *Sherlock* ikke refererede til nogen vampyr, kreerede Gatiss & Moffat bagefter i 2020 en anden tv-serie, der nytolkede Stokers *Dracula* med en sextet-farlig og dansk Claes Bang i den lige så ikoniske titelrolle.)

Men den største, kendteste og mest skuffende fjernsyns-version er naturligvis Granadas *The Last Vampyre* fra 1993 med en træt og syg Jeremy Brett (der ellers selv gestaltede en karismatisk Dracula i en amerikansk teateropsætning i 1978) som Holmes & Edward Hardwicke som en glimrende Watson: en tv-film, man med meget god vilje kan kalde *løst inspireret* af Conan Doyle, især fordi SUSS, den femtekorteste Conanhistorie, skulle udfyldes til mere end halvanden times spilletid! Hvorfor man følte sig nødsaget til at tilføje den ganske ucanoniske vampyrmistænkte Mr Stockton portrætteret af Roy Marsden, bedre kendt som P.D. James' & tv's kølige Insp. Dalgliesh. Men da Granadas *Vampyre* intet med Doyles novelle af samme titel har at gøre—ja, ikke engang stavemåden (Polydorys) er den samme—vil vi slå koldt vand i blodet og blot forlade denne filmatisering med det samme. (Godt at denne *Vampyre* blev *The Last*: des mindre skrevet om dette afsnit des bedre, hvorfor vi vil koncentrere os om det skrevne ord.)

Michael Hardwick konstaterede tørt i 1988 i *The Complete Guide to Sherlock Holmes*, at flere skrevne ord var forsøgt for at kombinere de to verdener med Detektiven og Dracula, og takkede dernæst for, at dog ikke flere var fulgt i samme spor. Således refererede han til Loren D. Estlemans pastiche *Sherlock Holmes vs. Dracula: The Adventure of The Sanguinary Count* og Fred Saberhagens *The Holmes-Dracula File* (begge 1978). Hvad Hardwick takkede for, var, at senere apokryfforfattere kunne modstå fristelsen for at lade Holmes og andre ikoniske, populærkulturelle arkefigurer krydse klinger og hugtænder i samme værk; det kunne de

ikke. Som f.eks. David Stuart Davies' *The Tangled Skein* og Kim Newmans *Anno Dracula* (begge anno 1992), Val Andrews' *Sherlock Holmes and the Long Acre Vampire* (2001); Sylvain Corduriés tegneserie illustreret af Laci, *Sherlock Holmes og vampyrerne i London* (2023); og sikkert mange, mange flere, Hardwick også havde betakket sig for. Således rustet til hugtænderne kan vi gå videre: for hvad med det skrevne ord om *vor* Vampyr?

Re Materialet

Watsons vampyrhistorie foregår bestemt i november, men er ellers udateret; de kloge kronologer skændes om 1896. (Med '97 som en mulig—om end ikke ukontroversiel—andenprioritet.)

SUSS går for at være én af de bedre historier fra *Casebook* (men dét siger heller ikke så meget, ville nogle nok indvende): måske fordi den minder mere om de gode, gamle Watson-beretninger fra den victorianske periode, hvor det jo altid var 1896 (*eller* '97), end om forfatterens ikke altid lige heldige forsøg udi det nye århundredes amerikanskinspirede og mere hårdkogte krimistil med andre noveller i *Case-Booken!* (Se *Sherlockiana* 2015:2-3 [Byskov]; 2019:2-3 [Lauridsen]; samt 2021: 4, 2022:1 og 2023:1 [alle Ranild].)

Og sin titel til trods er SUSS i det hele taget en mere blødkogt beretning, som (lidt uvant for andre af Watsons beretninger end den dramatiske "Mazarin-diamanten") i det store hele overholder handlingens, stedets og tidens enhed: handlingen med vampyrproblemet finder sted, efter to indledende breve og et besøg i Baker Street, udelukkende i Sussex-huset, i løbet af blot en enkelt trist, tåget novemberaften: Og selvom den føles kort og koncis, og uden f.eks. politiets ofte mindre succesfulde indblanding, følger den endda faktisk hele den traditionelle opbygning af watsonske fortællinger, som Ronald Knox var den første til at komme på liste—og dét på flg. syv punkter:

1 PROÖMION er den hyggelige dagligstuescene i Baker Street, indledningen til mysteriet, hvor Holmes & Watson diskuterer generelle træk vedrørende den kommende sag her ud fra to breve: fra et sagførerfirma og fra klienten in spe. (Altså en noget kortere brevnovelle end Stokers lange brevroman.)

2 EXEGESIS KATA TON DIOKONTA, som alle jo ved, betyder, at klienten ankommer og fremsætter sin sag; her er det Watsons egen gamle rugbykollega Robert Ferguson, der beretter om sin eksotiske frue (der flyder peruviansk blod i hendes årer) og hendes uforklarlige handling med ikke blot at udøve vold mod Bobs halvvoxne søn af første ægteskab, men også at suge blod fra deres spædbarn: fra hygge til uhygge! Allerede på dette tidspunkt har Holmes imidlertid nok indicier til at kunne ane sagens rette sammenhæng, men han er dog nødt til at inspicere gerningsstedet for at observere og bekræfte sine deduktioner. (Og for at novellen ikke skulle ryge helt op på førstepladsen over de korteste historier i Conanen!)

3 ICHNEUSIS står for Holmes og Watson, som straks derefter rejser til Fergusons hus i landsbyen Lamberley i Sussex, og undersøger de nærmere omstændigheder for at verificere sin mistanke (politiet involveres dog ikke, så intet pkt. 4 og 5; heller intet hint til Watson, så heller intet 6); men 7 EXETASIS betyder fortsat arbejde i sporet, forhør af fruens tjenestepige, samt flere undersøgelser, for visse resultater af hvilke Watson præsenteres.

Med 8 ANAGNORISIS kommer så det dramatiske vendepunkt, hvor den rigtige forbyrder afsløres! (men ingen tilståelse som pkt. 9); som derfor afløses af 10 METAMENUSIS, i hvilket Holmes afslører, hvilke spor og hvordan: han løste hele sagen ved ren "intellektuel deduktion" allerede i Baker Street, og at besøget på stedet blot var bekræftelse af hans teorier. Den traditionelt afsluttende krølle er 11 EPILOGOS: den kortest mulige med Holmes' lakoniske brev med bekræftelse af velafsluttet behandling, der næsten læses som en tør morsomhed.

Så i alt 7 ud af 11 mulige point på Knox-skalaen er klart ensbetydende med en klassisk Watson-tekst: ja, nærmest en stereotyp skabelon for en Holmes-historie, der trækker tråde tilbage til de gamle beretninger. Men hvad kan man ellers læse ud af SUSS? Hvis man går mere i dybden med beretningen, hvis man virkelig hugger tænderne i detaljerne i denne af Watsons fortællinger, kan det være, man vil blive lidt klogere på lidt flere hemmeligheder. Lige som kunst i blodet kan skrevne kunstværker om blodtørstige monstre åbenbart også antage de særeste former, og således er Watsons SUSS en sær form for sag omhandlende te, breve (ingen te breve), både skibe og skuder—og så en enkelt vampyr eller to!

SUSS er nemlig en beretning, der ikke blot skiller sig ud fra resten af *Case Booken* som værende mere gammeldags victoriansk i tonen; den er ligeledes særdeles rig på den barokke sidestilling og sammenligning af det modsatrettede: det prosaiske og det metafysiske. Det, som Holmes selv i sin første sætning i novellen kalder blandingen af det virkelige og det vildt fantastiske—*det moderne og det middelalderlige*: altså de bizarre, ofte selvmodsigende modstillinger, Holmes var så glad for. Denne kontrast mellem de paradoksale modsætninger af det hverdagsagtige og det overnaturlige er så mangefold, at den nærmest nærmer sig det komiske, når

alting i historien således bliver vendt på hovedet. Er det som om, teksten bevidst insisterer på at læses som den besynderlige *rebus*, der skulle henviser til den oprindelige bygherre, som nævnt i novellen?

Re det Moderne og det Middelalderlige

1 PROÖMION: Hvis der er én ting bedre i livet end en af Watsons nedfældede sager, er det en af de vidunderligt barokke, han kun lige nævner en passant! Og SUSS tager netop sin begyndelse med dén af Holmes' sager, som den sherlockianske verden efterhånden er så meget parat til at høre mere om: den om *Matilda Briggs og Kæmperotten fra Sumatra!* (Matilda er ikke navnet på en viw, men et skiw, som sammen med den indonesiske bambusrotte *Rhizonys sumatrensis* lyder så tillokkende, at de endda har fået sine helt egne adaptioner: igen af Meiser i 1932 med radioserien *The Adventures of Sherlock Holmes* og i 1942 med *The New Adventures*; samt en hel række andre, litterære pasticher, mest kendt af alle nok Richard L. Boyers *The Giant Rat of Sumatra* fra 1976.)

Som vil fremgå af noten i Rosenkilde & Ringhofs *Nye komplette Sherlock Holmes*, mytologiserede Conan Doyle selv det andet maritime mysterium med spøgelsesskibet *Mary Celeste* i sin anonymiserede *J. Habakuk Jephson's Statement* så godt, at læserne troede det en sand beretning!

Men hvilket skib Doyle selv var ombord på i 1884, da han skrev den historie, melder historien intet om; skibets virkelige kaptajn hed dog virkelig Briggs, og hans datter, der forsvandt sammen med ham og alle andre på Det gode skib *Mary*, dog virkelig Matilda! Og således er livet jo uendeligt meget mærkeligere end noget, den menneskelige tanke kunne finde på. Forinden i "Thor-Broen" havde Watson heller ikke berettet om den kutter (ikke mutter) *Alicia*, der netop forsvandt i en mystisk tågebanke med alle sjæle ombord: en sag hvor vi er—om ikke helt ude at svømme—så i al fald på gyngende grund.

Lige som Matilda Briggs altså er en ordentlig skude, er den omtalte Gloria Scott heller ingen mor, men også et fartøj, hvis historie Holmes mestendels selv berettede (se *Memoirs*), hvorfor han altså ikke har noget som helst at lade den gode kronikør høre, hvorfor denne bebrejelse jo må henlægges som et eksempel på Mesterens særegne sans for holmologisk humor.

GOOD OLD INDEX: Hov! Hov! Den gode gamle opslagsbog. Ingen-ting kan slå den. Men den første danske oversætter får ikke tilføjet det "V", der er nødvendig for placeringen af "Voyage of the *Gloria Scott*": Kay Nielsens liste er ikke alfabetiseret under V og derfor ulogisk—selv for Holmes' uortodokse indekseringsmetoder ("Victor Lynch": *alfabetiseret efter fornavn!*) Tvermoes derimod får fornemt inddraget navne, der netop begynder med V, såsom "Victor Trevor og *Gloria Scotts* rejse", "Varaner og andre giftige øgler", "Viperidea: hugorme": **Virkning flot!**

Men i det hele taget lyder de ufortalte sager i Holmes' kartotek meget mere besnærende, lokkende og mystiske end selve vampyranekdoten, der aldrig udvikler sig til for alvor at blive nogen rigtig uhyggelig eller bloddryppende spændende sag. (Og hvis Holmes virkelig finder ideen om vampyrisme "Vås, Watson, vås!", hvorfor havde han så selv indekseret den i sit kartotek til at begynde med?)

Re den Modnere og den Midaldrende

2 EXEGESIS KATA TON DIOKONTA: Den tidligere rugbyspiller Mr F arbejder som almindelig, kedelig temægler og retter henvendelse til sagførerfirmaet Morrison, Morrison & Dodd, der specialiserer sig i vurdering af maskiner—i en sag om-handlende formodet vampyrisme! Og kontrasten mellem netop de lige så prosaiske maskinvurderingssagførere og ukendte kæmpegnavere, verden endnu ikke er rede til at høre om, grænser også til det groteske.

I det hele taget er den store kontrast mellem den før så sportsmandhaftige Big Bob med det blodrige temperament og så den nys ældede, blodfattige Mr Ferguson og hans rørstrømske faderlige følelser, der dog er med til at forklare hans ældste søns handlinger.

Til gengæld er navnet Ferguson rent ud komisk: allerede i 1922 i "Thor-Broen" hed J. Neil Gibsons sekretær Ferguson; i "De Tre Gavle" (1926) hedder den pensionerede skibskaptajn (!), som ejede titelhuset inden Mary Maberley, Ferguson; og i SUSS hedder den rugbyspillende temægler fra firmaet Ferguson & Muirhead altså ikke Muirhead! Alle tre personer bærer samme efternavn—alle tre personer bærer det sjovt nok i historier opsamlet i samme *Casebook!* (Eller også var Watson blot ved at blive glemsom eller uopfindsom på sine gamle dage.)

GOOD OLD INDEX: De to rugbyklubber, Watson nævner, hans egen "Blackheath" og Fergusons "Richmond", eksisterer i virkeligheden i dag, og flere forskere tager sådanne lidt ligegyldige referencer til indtægt for, at denne beretning skam hidrører fra den gamle, autentiske kronikørhånd, og ikke, som visse andre i *Case-book*, noget spuriøst useriøst pseudomakværk fra en eller anden *Deuterowatsonschepen*, som Knocksius eller Sauwosch sikkert ville protestere på det blodigste.

Den mangel på forståelse af Watsons *limits* (KN: "reservationer" el. MWT: "begrænsninger"), som Holmes udtaler, om de uopdagede muligheder i Watson, kan også læses kontrasterende:

Enten mener Holmes (positivt som en Brett), at han ikke vidste, Watson havde spillet rugby, og at det var pænt af Watson at kere sig om sin gamle ven—eller også mener Holmes (sarkastisk som en Cumberbatch), at Watson da burde kunne sige sig selv, at det netop var sig selv, Mr F skrev om i sit brev? (Juryen er stadig ude...)

3 ICHNEUSIS: Truslen om en eksotisk, overnaturlig blod-suger står ligeledes i grell kontrast til det kedelige, landlige Sussex: Det drejer sig om en ven af mig, der som anglofil

ikkebrite stadig kan have svært ved at forstå, hvad de indfødte tager for givet: men lidt forskning åbenbarer, at det sydenske grevskab Sussex i 1888 blev opdelt i et West Sussex (med byen Hurlstone fra "Musgrave-ritualet") og et East Sussex (med byen Birlstone fra *Frygtens dal*), så man får helt lyst til med skotsk accent at citere *when the Hurly-Birly's done!* (Men det er vist fra en anden canon.)

Bortset lige fra, at Sorte Peter boede i Woodman's Lee i Sussex, skulle hele grevskabet ellers være kendt for landlig og hjemlig hygge—som et grelt og modsatrettet kontrapunkt til den blodsugende djævel, der nok ville have fundet sig en tand bedre til rette på Dartmoors tågede devonheder eller i Whitechapels tågede baggyder. Fra 1907 til sin død boede familien Doyle dog selv i Windlesham Manor i udkanten af byen Crowborough i East Sussex. Og det kan endda have været i forbindelse med denne vampyrsag, at Holmes fik øje på en passende, lille kottage (bihold tilladt) på South Downs i det sydlige Sussex?

Fergusons residens beskrives kort med ét af Watsons favoritadjektiver som *lichen-spotted* som et andet forbandet, lav- el mosbegroet Baskerville Hall, hvor en duft af ælde og forfald hvilede over hele huset. Udover tidens tand skildres det ikke yderligere i uhyggelige detaljer; tværtimod er huset benævnt *Cheeseman's* efter dets oprindelige byherre og dennes levebrød, og bærer derfor et billede af af alle ting: — en *ost*. Længere væk og større forskel fra Dartmoors bestialske Baskerville Kennel eller den gotiske slangerede, Stoke Moran, endsige Draculas sinistre Karpaterslot, skal man vist lede længe efter. Men vi husker alle, at selv den usleste, skumleste baggyde i London ikke rummer et mere frygteligt synderegister end en smilende og smuk egn på landet!

Fergusonhuset er fuldt af kontraster: meget gammelt i midten og meget ny på fløjene—og dets store midterstue er

en blanding af forskellige tider og steder: herrens gamle, angelsaksiske slægt og fruens ny verden fra det spansktalende sydamerikanske, eksemplificeret ved den fine samling af mærkelige peruredskaber og våben.

7 EXETASIS: Holmes giver den en tand mere med fortsat arbejde i sporet, forhør, samt flere

undersøgelser, *ikke alle* resultater heraf Watson og læseren præsenteres for: f.eks. nævnes detektivens aktive iagttagelse af det det skæbnsvangre pilekogger i våbensamlingen, som bekræftede hans teori, ikke til at begynde med. Og Holmes' intense blik på ruden forklares heller ikke i begyndelsen korrekt: Watson og dermed læseren tror først, Holmes blot betragter den melankolske regn udenfor; først til sidst afsløres det, at vinduet genspejler Jackys afslørende, grusomt hadefulde ansigtstræk! Og den slags havde det jo været rart at vide; men Holmes er jo altid én, der kan holde tand for tunge.

Dog får vi at vide, at der var ondt blod mellem Jacky og hans stedmor: Mrs F slog ham to gange: første gang direkte efter hun mistænkte, han havde forgiftet babyen; og anden gang *uden* baby var blevet forgiftet! Som Holmes ganske

rigtig konkluderer: "det komplicerer det hele". Hvorfor gjorde hun det den anden gang? Var det bare en sikkerhedsmæssig forholdsregel (*spare the rod and spoil the child—better safe than sorry*)? Og ikke mindst: hvorfor kommer Holmes ikke yderligere ind på det? Men læseren er jo ikke i samme båd som opdageren; og den uærlige fortæller, Watsons, fortællinger er jo netop eventyr—ikke klassiske fairplay whodunits med regler og den slags bagateller.

Re Materialiseringen

Mrs Ferguson, denne vigtige og mystiske, tropiske skønhed fra Peru (der minder om tropen med den ligeledes skønne, iltre Beryl Garcia), glimrer med et totalt fravær af fornavn (Granada kalder hende dog Carlotta)! Er det for at gøre hende en tand mere mystisk og fremmed(gjort)? Endnu én af Watsons forglemmelser? Eller bare den anden tids rene og tænderskærende mandschauvinisme, der her materialiserer sig? Hendes pige er dog benævnt Dolores—og selvom hun nok beskrives stereotypisk (det var en anden tid), udgør hun en brav en figur, der kender sin frue bedre end hendes egen mand.

Vov! Vov! En anden spanioler er Carlo, der heller ikke gør meget om natten; og den halvlamme spaniel bærer paradoksalt nok samme navn som Rucastles i sandhed blodtørstige, frygtindgydende muskelmastiff i det semigotiske eventyr om "Blodbøgene"! Og hvis en hund afspejler familielivet, sådan som Holmes deducerede i sci-fi-eventyret om "Den krybende mand", må Ferguson & Søn være både triste og tragiske og lammede: handlingslammet såvel som fysisk.

8 ANAGNORISIS: Selvfølgelig, som Holmes allerede deducerede derhjemme, materialiserer den egentlige forbryder sig ikke oplagt som den farligt erotiske, eksotiske og fremmedgjorte peruvianer—men som den sølle, forkrøblede teenager, som står i grelt modsætning til det ny blod i familien, babyen: "dette dejlige barn, hvis sundhed og skønhed er en slaaende kontrast til hans egen svagelighed"! (Måske har Jacky forud afprøvet giften på Carlo efter at have læst Watsons fortælling om "Silver Blaze", udgivet 1892, hvori får-bryderen jo også får afholdt generalprøve på nogle fårsøgsdyr fårinden—jeg glemmer hvilke.)

Re det Metamenuelle?

10 METAMENUSIS: Den mistænkelige handling, som alle tror, er deri forbrydelsen består, er i virkeligheden det stik modsatte: Den person, der anklages som vampyr (en blodig uret!), er den anden (udover Holmes), der faktisk har opklaret sagens rette sammenhæng og forsøgt at rette op på udåden og redde ofret. Så Mr Fergusons læsning af den frygtindgydende scene med den vampyriske frue, der altså ikke havde blod på hænderne (om end lidt på læberne), er kun én ud af flere mulige læsninger: Holmes tolker ikke billedet, som handlede fruon ondsksfuldt skadeligt, men korrekt som hendes godgørende og livreddende forsøg på at hjælpe det forgiftede spædbarn! Og så er det en komplet ukendt anekdote om en engelsk dromning, der er den historiske pendant, der får Holmes ind på opklaringsens rette tankebane:

GOOD OLD INDEX: Dronning Eleanor of Castile (1241-90), er den spanskfødte (!) dronning af England, som siges at have suget forgiftet blod fra sin husbonds anskudte arm: Kong Edward I Longshanks (1239-1307). Godt det ikke var i

én af hans skanker, han var såret! Dette kan siges at være et andet, om end ældre, eksempel på den stereotypiske eksotiske frue, der gør godt ved at gøre ondt. Sjovt—og ganske heldigt for den hurtige opklaring, mås man sige—at Holmes i sin hjernes loftspulterkammer har gjort plads til sådan et gammelt og ellers ikke særlig kendt møbel af en skrøne. Hvilket jo så betød, at han hurtigt kunne afkode scenen med den blodsugende frue til dens rette forklaring og ikke som bevis på Mrs F's overnaturligt parasitiske, grusomme tilbøjeligheder—og ikke mindst bevis på, at unyttig paratviden kan være en god ting.

Re det Manuelle

11 EPILOGOS: De mange udslag hele novellen igennem af Holmes' særegne humoristiske sans med hans kluklatter, hans nedgørende bemærkninger om Watson og dennes beretninger og begrænsninger, afsluttes med hans håndskrevne, lakoniske brev som epilog.

Alt i alt er alle disse modsatrettede sidestillinger således med til at forlene SUSS med et skæmtsomt skær af subtil sarkasme. Sit emne og titel til trods bliver SUSS aldrig overnaturlig eller uhyggelig som det truende djævelskab i *Baskervillernes Hund*, så læserens blod kommer ikke til at fryse til is. Ud fra titlen alene kunne man ellers håbe på en gedigen gotisk *creeper* i horrorgenren, men udover lidt beskrivelse af Fergusons mosgroede Tudorhus og eksotiske våbensamling er der umiddelbart ikke megen gotikuhygge at spore. Faktisk viser SUSS sig således slet ikke at være nogen rigtig skræmmende vampyrskrøne; ikke nogen studie i bløddød. Og i modsætning til *Baskerville-Hunden* lader den ikke engang som om. Men hvad er den så?

Er SUSS, når vi rigtig føler historien på tænderne, med alle dens nærmest komiske kontraster, blot Watsons selvironiske, selvudslettende vittighed vendt mod ham selv? Skal hele den lille finurlige fortælling i virkeligheden læses som fortællerens subtilt underfundige morsomhed, hvori han har gysergenren og dens troper til bedste—og sine egne tidligere forsøg derudi? Watsons lille afvæbnende parodi på sin egen store gotikgyser om Baskerville-køteren og på Stokers dæmoniske, transsylvanske arkeblodsuger? Ikke engang selve titlen på novellen kan tages som blodig alvor, men er vildledende og på skrømt: ikke noget spøgelse; blot en spøg ...

Så kan det vel næppe komme som nogen overraskelse, at det andet manuskript, Doyle nedskrev samme år, var den anden af den gode doktors egne små selvparodier, "How Watson Learned the Trick", der udkom til *The Queen's Doll's House Library* i 1924.

Men er der mere saftigt kød på de spøgefulde, sussexede knogler for os at sætte hugtænderne i?

Re det Materielle

Som forfatteren Henrik Fibæk Jensen præcist opsummerer i sin kloge oversigtsbog over alle Conanens historier, *Sherlock Holmes og Loven* (BoD 2024, p. 64): "Det siger sig selv, at naturvidenskabsmanden Holmes tager afstand fra alle forestillinger om levende døde." For som Holmes berømt udbryder: "Dette bureau står med begge ben solidt på jorden, og der skal det blive. Denne verden er stor nok til os. Vi har ikke brug for ånder." *No ghosts need apply!* Og lad det også være sagt først som sidst: det tjener til ærkespiritisten Doyle's overbærende ære og hans humoristiske sans (eller økonomi-

ske sans?), at han til sidste blodsdråbe forsvare sin detektiv og lader den altid rationelle Holmes beholde sit materielle, positivistiske verdenssyn. Ingen spiritister behøver at gøre sig gældende her: vi har ikke brug for åndemanere!

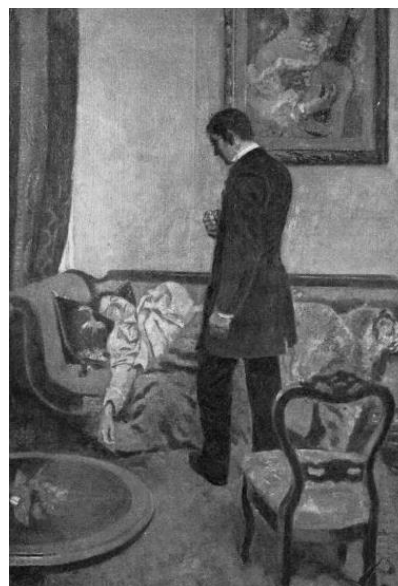
GOOD OLD INDEX: To gange i SUSS omtaler Holmes sig selv og sin virksomhed som "dette bureau": den amerikanske redaktør rettede ganske korrekt den britiske stavemåde af *this Agency* til det mere generiske *agency*, da Holmes ikke refererer hertil hverken før eller siden! (Så hvis Mesteren havde fået en ny idé om at oprette sit eget engelske Pinkerton, lod han til at opgive den igen straks efter.)

Men, hvis man således er enig i Mesterens mening om, at ingen ånder eller overnaturlige vampyrer behøver at materialisere sig, er det uhyggelige i SUSS så i stedet mere på det menneskelig plan: ikke blot det svaghjernede, men dét, Holmes—uforvarende og ubevidst—havde kaldt "den rene skære sindssyge"?

Nok lider Mrs Ferguson af feber og nervøs ophidselse, men falder dog ikke direkte ind i kategorien af Watson & Victorias mange tilfælde af hysteriske fruentimmers "*brain-fever*": dét kan vi hurtigt ramme en pæl igennem. Og da fruhen jo ikke sugede blod af sin unge for på diabolisk vis at overtage barnets unge livskraft for selv at genvinde sin ungdom (endsige overleve som *undead*), må den varmblodige skønhed med de "smukke øjne" (Dr Watsons sengekantsord—ikke vore) så blot være "Vampen i Sussex". Men hvem er så den virkelige vampyr? Nu, da vi for alvor har fået blod på tanden, kan vi begive os videre i vort endelige blik på Mysteriet SUSS.

Re det Megamystifystiske

Well; allerede i november 1894 kunne de amerikanske læsere af *Harper's Weekly* først gyse over Doyle's lange novelle "The Parasite": læsere, som måske i december, da

den britiske udgave udkom på *A. Constable & Co.*, inkluderede doktor Watson selv. Historien omhandler i al fald en form for 'følelsesvampyr' eller 'psykisk vampyr': dette psykologisk beskrevne fænomen, hvori en person—for at få respekt, tilgivelse, og måske kærlighed—dræner liv og kraft ud af andre; den slags parasitiske væsener, der besætter

andre og efterlader dem følelsesmæssigt drænet, der som en svamp udsuger andres fysiske og psykiske energi, tømmer deres ressourcer, og lader dem udmattede og tomme tilbage. I "The Parasite" udføres den psykiske udsugen af den mystiske mesmerist, Madame Helen Penclosa (i min egen signerede bogudgave fra *Constable* 1894 er det uvist af hvilken grund ændret til "Penelosa"), der vel at mærke også har en fysisk deformitet: *hendes ene ben er forkrøblet ...*

Faktisk få år efter SUSS udkom *Psychic Self-Defence* eller *Psydisk selvforsvar: En gennemgang af okkult patologi og kriminalitet*, skrevet i 1930 af den britiske okkultist, esoteriker, filosof og psykoterapeut, Dion Fortune (1890-1946). I bogen skrev Fortune særligt om den sande psykiske vampyrisme som værende en kombination af *psychic* (altså overnaturlig eller synsk) og psykologisk patologi, hvor hun skelnede mellem den reelle psykiske vampyrisme og andre sindstilstande med lignende symptomer. Fortune var påvirket af den russiskfødte mystiker, Madame Helena Blavatsky, men endnu mystiskere var hendes magiske mentor: en stor, irsk okkultist, som levede 1873-1923 og derimellem udførte eksorcismer for at beskytte folk fra angreb af ”æteriske vampyrer”, og hvis frimurerloge hun—*men efter sigende ikke Conan Doyle*—blev medlem af. Hans navn? Dr. Theodore William Carte Moriarty. (Er livet ikke uendeligt meget mærkeligere end noget, den menneskelige tanke kunne finde på?)

Hvis vi bider tænderne sammen og således ser hele vampyrsituationen i dette andet spejl, kan det således i SUSS lykkes at identificere én af disse såkaldte ’psykiske vampyrer’: det vides ikke, hvad *Myers Briggs Type Indicator* indikerer om denne parasitiske personlighed, men det drejer sig om én, der i overført betydning suger al energi og livskraft ud af sine omsorgsfulde, nulevende familiemedlemmer og af mindet om de afdøde—det blodets bånd, der er til hele husholdningen som sådan—i sin egen forkvalede skinsyge? En ung person uden empati, selv forkrøblet i sjæl såvel som i legeme, som ikke ser sig selv som andet end levende død, besat i jagten på sin fars kærlighed, og som kun kan overleve ved at tære på og suge styrken ud af faderens liv og gøre sin halvbror ondt i en hadefuld form for søskendejalousi: *WackyJacky Ferguson!*

Det er et kendt faktum, at den psykiske vampyr lider af skinsyge og er sygelig jaloux. Jacky, den 15 år gamle unge mand, beskrives som en umoden, forelsket pige (*a loving girl*), hvilket nok forudafslører noget om drengens (og hans fars) specifikke mentale habitus; og også noget om victorianernes (og deres efterkommeres) generelle moralske opfattelse: det var en anden tid. I al fald lider Jacky af en sygelig faderbinding så stærk, at det må ende galt: med en afdød moderbinding ovenikøbet, samt en ny, grimm stedmor med det nye, sunde, skønne barn, der kan tilrane sig Jackys plads i faderens hjerte, ser vi et tydeligt tilfælde af, at blod ikke altid er tykkere end vand. Og så er det vel ikke så mysteriøst, at det hele kulminerer med gråd og tænders gnidsel og sygelige mordforsøg fra den rene skære sindssyge skinsyge unge mand i SUSS?

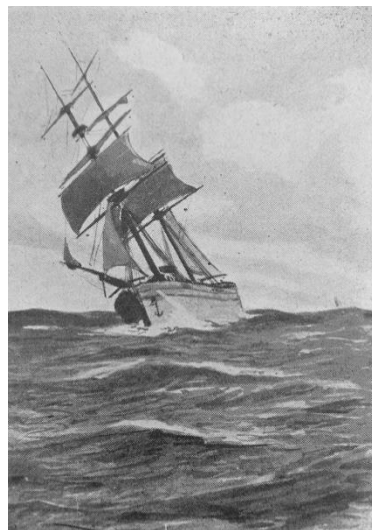
GOOD OLD INDEX: Jack Fergusons skæbne som søskendejaloux besat voldsforbryder, hvis blod kom i kog i denne ellers blødkogte historie, synes til del at være inspireret af virkelighedens sag med Constance Kent, som i 1860 blev frikendt og senere dømt for at have bortført og skåret halsen over på sin lillebror: en sag for Mr Whicher! (Læs Kate Summerscales fremragende, historiske kriminalroman *Mr Whichers mistanker* fra 2008.) Ligesom denne note til del synes at være inspireret af W.W. Robsons tilsvarende note i *The Oxford Sherlock Holmes* (OUP 1993).

Sin unge alder til trods kan den mentalt forstyrrede Jacky således ses som en ond, koldblodig og voldsparat, psykopatisk morder in spe—*men*: er han ikke også bare et stakkels

invalideret barn af kød og blod, sådan som visse (især nutidige) kritikere ser ham? F.eks. på hjemmesiden *BookRiot* (<https://bookriot.com/sherlock-holmes-novels-and-stories/>) hvor Jessica Plummer i 2020 bedømte SUSS som historie nr. 53 ud af de 60 (på en liste, der for nylig cirkulerede blandt sherlockianere i *The Stranger’s Room* på Facebook): *”The later Holmes stories tend to be extremely implausible and silly but this particular one is not improved by the addition of ethnic stereotypes and the inescapably murderous nature of a *checks notes* disabled child.”*

Som om det ikke ville være mere diskriminerende og ekskluderende, hvis unge personer med handicap ikke kunne være forbrydere? Og da dette vist er det eneste eksempel i Conanen på, at et barn gjorde det, skal det vist lades stå for den kritikers egen regning.

Så hvordan så Watson og Holmes dette ene eksemplar af nattens—om ikke børn—så unge mænd: som både gerningsmand og offer? I *Sherlock Holmes og Loven* konkluderer Fibæk endvidere, at SUSS hører til de sager, hvor Loven faktisk ikke rent juridisk bliver brudt, men hvor Holmes selv håndhæver sin Opfattelse af Loven ved at anbefale en dom, hvor forbryderen blot bliver sendt et år til havs—så helt slipper Jacky altså ikke. Denne maritime behandlingsdom er i al

fald ikke værre end den strengere frihedsstraf, voldelige ungdomsforbrydere normalt står til. Med mindre altså, at Holmes havde et ganske særligt skib i tankerne—såsom en *Gloria* eller *Alicia*. Eller *Matilda* ... Og se, dét er en ganske anden historie. (Som det ikke er sikkert, verden er klar til at høre endnu.)

Nu, da der omsider vist ikke kan trækkes flere tænder ud af

Eventyret om Vampyren i Sussex, vil en enkelt læser eller to måske udbryde et enkelt ”Vås, VWatson, vås!” eller to, og dette skal de være velkommen til: hvis SUSS reelt ikke omhandler en eneste rigtig vampyr—ikke engang en psykisk én af slagsen—er det da kun det endegyldige bevis for, hvor gammeldags, paradoksalt og komisk, hele dette tandløse mysterium har vist sig at være. (Hvorfor der måske netop er så mange forfattere, der stædigt og stadigt vedbliver med at ignorere Hardwicks råd om at modstå fristelsen til at sammenstille de to store—de største af filmhelte: *Dracula* & *Detectiven*?)

RE VAMPYRER

HØJTÆREDE REDAKTØR,

Med henvisning til Deres deadline af den 31. ds. tillader jeg mig herved at bekræfte, at jeg har taget mig af forespørgslen fra Deres læser fra *Sherlock Holmes Klubbens blad*, *Sherlockiana*, og at sagen er blevet bragt til en omstændelig afslutning. Med tak for Deres anbefaling er jeg

Deres ærbødige

SKRIBENT

Horace Vernet, 2. del

Anonym nekrolog i Illustreret Tidende, 1. februar 1863 (fortsat fra sidste nummer)

Den Dag, da Budskabet om Hertugen af Orleans' sørgelige Endeligt kom til Petersborg, fik [Vernet] tilsidst Lov til at reise. - "Jeg overdrager Dem," sagde Nicolaus, "at udtrykke for de Franskes Konge min oprigtige Deeltagelse i hans store Sorg." Det var det første gode Ord, som efter fjorten Aars frugtesløse Forsøg kom fra det russiske Hof til Louis Philippe. Man kan deraf slutte sig til, hvorledes Overbringeren blev modtaget. Den gamle Kiv var aldeles glemt.

Maleren fik paany det samme Atelier i det historiske Boldhuus i Versailles, som han tidligere havde havt, og han fik tillige Bestilling paa "Erobringen af Smala'en" (Abd-el-Kaders Teltleir), det mest gigantiske Lærred, som maaskee nogensinde en Kunstner har bedækket med Farver, thi det indtager et Fladerum af over 400 Kvadratalen og er altsaa af Størrelse som Forsiden af et anseeligt tre Etages Huus.

I Løbet af otte Maaneder fuldendte Kunstneren dette titanske Værk, som vilde have jaget enhver Anden i et Musehul. "Smala'ens Erobring" er desuden mærkelig, ikke blot ved sin Størrelse og hastige Fuldendelse, men ogsaa ved sin særegne Form. Det forener Panoramaet med Historiemaleriet; Lærredet er nemlig halvrunder og Handlingen kan ikke overskues under Eet, men falder i forskellige Grupper. Saavel herved, som ved den i Forhold til Høiden ualmindelige Længde, minder Stykket nærmest om en storartet Frise. Hovedgruppen optages af en Eskadron ridende afrikanske Jægere, der i flyvende Carriere gjør et voldsomt Indhug. Den Dristighed og Fart, hvormed dette er givet, er aldeles ubeskrivelig; Tilskueren træder uvilkaarlig til Siden, for ikke at knuses under Hovene paa disse Heste, der komme sættende an lige imod ham i vidunderlige Forkortninger. Fra dette Indhug spreder Rædsel og Forfærdelse sig til alle Sider. Man seer Kvinder og Børn halv kvalte under de væltede Telte, forfærdede Hjorder af Hornkvæg og tamme Gazeller, tyvagtige Jøder, Emirens Koner, som af Negere hjælpes op paa puklede Dromedarer, spredte Kampe mellem Franskmænd og Arabere - Alt i sindrige, fint anordnede Grupper.

Rummene mellem Grupperne fyldes af en talløs Mængde Bigjenstande; det seer ud, som om et heelt Skatkammer af orientalske Herligheder var regnet ned over de Flygtende. Der er Yataganer med ophøiede Sølvfigurer paa Skeden, Dynger af Filigranarbejde, meislede Damascenerklinger, rige Stoffer, virkede af Guld og Silke, opløste Perlehalsbaand, tyrkiske Tobakspiber med pragtfulde Hoveder og favnelange Rør, Cederæsker med indlagt Perlemoder, marokkanske Kister med mauriske Arabesker, Geværer, beslaaede med Koraller, broderede Fløilssadler o. s. fr. Det hele aander utrolig Fyrighed og Liv, og i de livløse Ting er der frembragt Illusion ved det saakaldte *trompe*

l'oeil, som mere end noget andet Effectmiddel blænder Mængdens Øie.

Dette Kæmpebillede og et lignende, "Slaget ved Isly", som Vernet udførte Aaret efter (1847), bleve hans sidste Arbejder af det Omfang. Februarrevolutionen, der fordrev hans kongelige Ven og Beskytter, standsede ogsaa hans Virksomhed for Museet i Versailles, og han havde ovenikøbet den Sorg, at see flere af sine skønneste Billeder ødelagte ved den vandalske Glædesild, som Republikanerne antændte ved Louis Philippes Galleri i Neuilly. I det Mindre vedblev han imidlertid at arbejde ligesaa rastløst, som nogensinde tilforn; Genrebilleder og Portraiter strømmede fra hans Haand.

Sine sidste Aar tilbragte han deels paa Reiser - der er faa Nulevende, som have reist mere end Horace Vernet - deels

paa Malernes Akademi i Paris, hvor han tog Ophold efter at have forladt sit yppigt udstyrede, orientalske Lyststed ved Versailles. Den hadske Kritik, der i sin Tid forfulgte ham, var efterhaanden forstummet, han var Nationens og navnlig Hærens erklærede Yndling, og saavel af den Grund, som

efter hele sin Fortid, var han i høi Gunst hos det napoleonske Dynasti; endnu en Maaned før hans Død sendte Keiseren ham Æreslegionens Storkors, en Hædersbeviisning, som foruden Vernet og Auber ingen fransk Kunstner har opnaet.

Der var kun eet Skaar i hans Lykke: han var barnløs. Hans eneste høitelskede Datter, en ved aandelige og personlige Fortrin lige udmærket Kvinde, var død allerede i 1845, efter et tiaarigt Ægteskab med Faderens høitbegavede Konstfælle, Paul Delaroche.

Men var saaledes Vernet den Sidste af sin Æt, saa syntes til Gjengjæld Alt at love ham en usædvanlig høi Alder. Hans Legeme havde ikke mindre end hans Aand bevaret sin fulde Kraft; han var under Strabadserne paa sine Reiser bleven i høieste Grad Hærdet, og han kjendte ikke til Sygdom. Paa en forceret Vinterreise, som Keiser Nicolaus engang foretog til Kaukasus, var af hans Følge paa femhundrede Personer Vernet den eneste, der vandt med ham til Maalet. Et Uheld paa en Ridetour fremskyndede imidlertid den kraftige Oldings Død. Al Lægernes Konst kunde ikke hjælpe, og han døde efter et langt og smerteligt Sygeleie Natten mellem den 17de og 18de Januar 1863.

Horace Vernet var ogsaa udenfor sin Konst en høist Hølskærdig Personlighed, beskeden, tjenstvillig og retfærdig endog mod sine Uvenner; hans Leveviis var ligesaa simpel, som hans Væsen var ligefremt. Traditionen opbe-

varer mange Prøver paa hans genlygige Hjertensgodhed. En Dag, medens han arbejdede i sit Atelier i Versailles, kom der en nyudskreven Recrut op til ham, kluntet og forlegen, kortsagt en rigtig Jens. Fem og tyve Francs holdt han i Næven: han vilde males. - "Til Din Kjæreste?" spurgte Konstneren. - "Nei, til min Moder. Hun græder saameget, fordi jeg er reist, Men jeg har kun de fem og tyve Francs," føiede han ængsteligt til. - "Det er godt," sagde Maleren. "Jeg er ikke saa dyr. Sæt dig. Vil du males med Overskjæg?" - Ja, det vilde han da helst. - Og Konstneren afbrød strax sit andet Arbejde og udførte i et Par Timer et ypperligt Portrait af Jens. At han ikke blot beholdt sine fem og tyve Francs, men endog fik en god Drikkeskilling i Tilgift, behøve vi neppe at tilføie.

En anden Gang stod Kong Louis Philippe foran "Smala'en" og beundrede en Veteran i Forgrunden, hvis prægtige Ansigt var bronzeret af Sol og Støv. - "Han har Korset, seer jeg," bemærkede Kongen. - "Nei, desværre, Sire, jeg har taget Feil. Jeg kommer til at slette Korset ud." Konstneren greb sin Pensel. Men Louis Philippe standsede hans Arm og sagde smilende: "Hvorfor vil De fordærve Deres Billede, min kjære Horace? Man lægger altid Mærke til en Retouche. Jeg kjender et simplere Middel til at raade Bod paa Deres - - ufrivillige Feiltagelse; det bestaaer i virkelig at decorere Deress tappre Ven." Konstneren lo i Skjæget; hans List var lykkedes.

En Morgen, da han ene kjørte igjennem en afsides Gade, kom han til at knække Stangen paa sin Kabriolet. En Skilmaler der just stod oppe paa sin Stige og prydede en Victualiehandlers Udsalg med deilige Rullepølser, kjendte Horace Vernet, steg ned i en Fart og bandt Vognstangen sammen, saa at Vernet kunde kjøre videre. Forinden vilde han trykke Skilmaleren et Guldstykke i Haanden. - "Aa, Hr. Vernet, til en Collega!" sagde denne afværgende. - "Om Forladelse, De har Ret; men hvorledes kan jeg da vise mig erkjendtlig?" - "Dersom De blot vilde tage et Strøg med min Pensel, vilde jeg være rigelig betalt". Og Konstneren løb øieblikkelig op ad Stigen og malede i Hast en Skinke, der kunde faae Tænderne til at løbe i Vand paa den mest Kræsne.

Hvad der først, i reent ydre Henseende, fængsler Opmærksomheden ved Horace Vernet som Konstner, er hans forbausende, næsten overmenneskelige Frugtbarhed. Hans Arbejder maae tælles ikke i Sneseviis, men i Tusindviis; han alene kunde fylde flere Udstillinger, og blot til en kort Beskrivelse af alle hans Stykker vilde der medgaae tykke Bind. Afseet fra den Flid og Udholdenhed, hvorpaa en saadan Virksomhed gjør Krav, forudsætter den ogsaa en utrolig Hukommelse, og i saa Henseende har ingen Dødelig været lykkeligere begavet, end Horace Vernet. Han behøvede aldrig at optage Skizzer; Alt, hvad hans Blik opfangede, tegnede sig i hans Hjerne, som i et *camera obscura*, og der stod det prentet til evig Tid.

Fra dette uvurdeerlige og usynlige Album hentede han til enhver Tid de Oplysninger, han trængte til, og han behøvede aldrig at lede efter et bortkommet Blad; Alt stod ham bestandig tilrede. Et Landskab, som han ikke siden sin Ungdom havde seet, et Ansigt, som han kun flygtigt og i Forbigaaende havde betragtet, var han istand til at tegne ud af Hovedet med aldrig svigtende Troskab. Han kjendte fra

Grunden af alle den franske Armees utallige Uniformer, fra 1792 til vore Dage, og han vides aldrig at have feilet, end ikke i Anbringelsen af en Knap eller et Felttegn.

Og Vernet var ikke af disse æggesyge Konstnere, der gaae om med en Masse gjærende Ideer, som ikke mangle Andet end en Smule Legeme for at blive til geniale Værker. Tanke og Udførelse vare hos ham Eet. Saasnt han havde faaet Ideen til et Maleri, udkastede han strax Planen dertil i Hovedet, han foretog en i de mindste Enkeltheder fuldstændig Anordning, og naar dette var vel besørget, satte han sig strax ned og overførte sit Udkast paa Lærredet, uden Skizze, uden Grundrids, uden nogensomhelst Forberedelse. Han arbejdede med en vidunderlig Lethed; naar man saa Gjenstandene fødes under hans Pensel paa den lyse Grund, skulde man, som Théophile Gautier træffende bemærker, have troet, at han ikke gjorde Andet, end at afdække et Lag Silkepapir fra et allerede fuldfærdigt Billede.

Et staaer endnu tilbage. Var Horace Vernet virkelig saa Estor, som han var berømt til? Og har hans Talent, med al dets Rigdom paa Overfladen, været ligesaa dybt, som rigt? Disse Spørgsmaal ville sikkert engang finde deres Afgjørelse; kun ikke nu og paa dette Sted. Hans Samtid er heri ingen paalidelig Veileder. Den har vel tildeels forgudet ham over al Maade, men den har sandelig ogsaa mishandlet ham; thi, som alt bemærket, man maa ikke troe, at Kritikens Piccolofløite manglede i den store Beundringssymphoni.

Misundelsen kunde ikke tilgive Konstneren det Venskab med kronede Hoveder og de Millioner af Francs, som hans Kunst indbragte ham; Skinsygen gnavede paa hans Laurbær; Afmagten spottede over en Frugtbarhed, der ynglede som en Maanedsdue; det doctrinaire Skolehøvmød mødte endelig med det æsthetiske System i den ene Haand og Konsthistorien i den anden, og beviste, at den, der havde de og de Feil, og manglede de og de Betingelser, umulig kunde fordre Adgangskort til de store Aanders Pantheon. Lad disse Røster være, hvad de ville; de have ikke skadet den levende Konstner, og de bør ikke opriskes ved hans Grav.

Snarere er der her Anledning til at minde om en Sandhed, som altfor ofte glemmes. Det er den Sandhed, som altfor ofte glemmes. Det er den Sandhed, at man aldrig tør bedømme en Konstner efter det, han ikke er, men kun efter det, han er; at man heller ikke tør bebreide ham Savnet af Fortrin, som hans Natur ikke tillod ham at erhverve sig; men om han indenfor sin Begavelses Omraade har naaet det Maal, han satte sig, eller om han omvendt har forløftet sig udenfor dette Omraade - Det er det, hvormom man maa spørge.

Hvad vilde da Horace Vernet? Vi have alt antydnet det i Begyndelsen af denne Artikel: han vilde være en Maler for det franske Folk, saaledes som dette Folk af Revolutionernes Smeltedigel er gaaet nyfødt frem. Han vilde skabe en ny Konst, der passede for hans Tids Mennesker og Begivenheder, en Konst, hvor Tidsalderen kunde gjenkjende sig selv og sine Instincter, sine Lidenskaber, sit Liv og sine Idealer. Dette lod sig ikke fuldbringe i nogen Skoles Tvang; derfor brød han med Skolen. Som han i Kjødet er Revolutionens Søn, saaledes er han det ogsaa i Aanden: Revolutionens Søn, Keiserdømmets Søn, Demokratiets Søn.

Han har med Paletten i sin Haand gennemvandet vort mærkelige Aarhundredes første Halvdeel og sanket de spredte Træk af dets Physiognomi til et Hele; i det Omdannelsens Værk, som vi undergaae i Sæder, Love, Institutioner og Anskuelser, har han virket troligt med. Han udtrykker derfor virkelig en Side af Nutidens Liv, og hvis hans Værker med Eet forsvandt af Verden, vilde de efterlade en følelig Lacune. Om han er noget smittet af den overdrevne Realisme, den nøgne upoetiske Naturlighed, der nutildags truer Konsten i dens inderste Livsnerve, saa er det i Sandhed ikke saa forunderligt; men det er Aarhundredets Feil mere end hans.

Paa Vernets Virksomhed som Slagmaler maa der endelig lægges en ganske særlig Vægt. Her er hans sande Originalitet; i denne Retning kjender han ingen Forgænger og ingen Lærer. Man kan længe nok bebreide ham hans nationale Partiskhed ("Chauvinisme"), der gjør, at han altid maler Seiren, aldrig Nederlaget; men ingen har dog før ham vovet at male det "moderne" Slag eller fremstille Krigen i dens sande Skikkelse. Han er den første, som har afskaffet den traditionelle, pyntelig opstillede Forgrundsgruppe, der paa de ældre Maleres Billeder "skal betyde" et Slag. De militaire Dramer, som han sætter i Scene, have med al deres topographiske Nøjagtighed - og de ere i den henseende sande Mønstre - en overraskende ideel Sandhed; kun han har forstaaet at indblæse Bevægelse og Liv i Massernes Sammenstød, at lade Virkelighedens Hjerter banke i Handlingen, og at gjengive Soldaten som en eiendommelig udpræget Personlighed. Navnet paa Vernets Helt er Legio; "hans Achilles er et Regiment".

Ved Valget af sine Emner og ved Udførelsens heroiske Sving har han faaet en national Streng hos Franskmændene til at klinge; skjøndt Verdensmaler, var han dog den mest franske af alle franske Kunstnere. Der var en Tid, da Frankrig var dybt fornødet under Waterloos Forsmædelse, blødende, udmattet og oversvømmet af Fjender. Dengang var der to, som protesterede høit imod Nederlaget: Béranger i sine Viser, Vernet i sine Billeder. Og da siden Seiren atter kronede Frankrigs Vaaben med Held, var han ogsaa med sin Begeistring i deres Følge, en ny Tyrtæus, om end ikke i Ord.

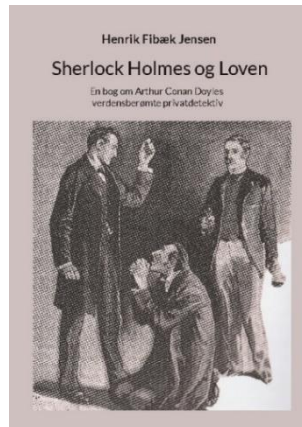
For en saadan Mand vil Historien nok finde en Plads. Efterverdenens uhildede Dom vil neppe spørge, hvorfor hans Colorit ikke var saa glødende, som mange af hans Samtidiges, hvorfor hans Linier ikke vare saa overjordisk rene, som Raphaels, og hans Kraft ikke saa svulmende, som Michael Angelos; den vil langt snarere beundre hans udtømmelige Skaberkraft, hans Phantasies Rigdom, og hans Compositions umiddelbare Fyrighed og Liv, og den vil sande Napoleon den Tredies Ord ved hans Død: "Han var en stor Tidsalders store Maler."

Forsynet med noter

Hvis man vil blive klogere på Watsons beretning om "Vampyren i Sussex" og især om, hvordan loven blev brudt i den sag, og hvordan Holmes dømte det eventuelle lovbrud, kan man med sindsro læse med i det særdeles læsevenlige og velresearchede oversigtsværk over Conanen, skrevet af en forfatter, der sandelig kunne (og burde) være

medlem af Klubben, men som ikke er det! **Henrik Fibæk Jensens** *Sherlock Holmes og loven. En bog om Arthur Conan Doyles verdensberømte privatdetektiv* (publiceret privat på Books on Demand 2024) består af en watsonkronologi, en analyse af SUSS og alle de 59 andre conanhistorier, samt en fortolkning af holmestemaer med hans forhold til lov & orden, jura & tro, hævn &

retfærd, med særlig fokus på Forsynet, som i al fald mindst én læser/forfatter fandt særligt interessant.

Som forlæggeren/forfatteren skriver: »Når en person har opklaret et gådefuldt mysterium ved at skabe sammenhæng mellem en række tilsyneladende indbyrdes uafhængige og uforklarlige hændelser, siger vi ofte beundrende: Ih altså, Du er da også en ren Sherlock Holmes! Navnet alene er slet og ret blevet synonym med genial skarpsindighed.«

Sherlock Holmes og Loven handler om forholdet mellem forbrydelse og straf. Hele Conanen gennemgås med denne problemstilling for øje. Når Holmes har afsløret en synder, overleverer han ham som en hovedregel til politiet og dermed videre retsforfølgelse. Undertiden gør han dog en undtagelse, i det han enten selv straffer den skyldige eller lader ham slippe for videre tiltale. Ultimativt sætter han sin egen retfærdighedsfølelse over den engelske lovgivning, og han gør det ud fra sit indre, moralske kompas. At pejle sig ind på, beskrive og forstå dette kompas er denne bogs opgave og mål.

Derudover indeholder *Sherlock Holmes og Loven* også et afsnit om Arthur Conan Doyles liv, et overblik over Conanen, en beskrivelse af Holmes og Watsons personligheder og venskab, en introduktion til Holmes' arbejdsmetode samt hans forhold til politiet.

Forfatteren selv har endvidere oversat teksten til engelsk og udgivet bogen som *Sherlock Holmes and the Law*. Fibæk Jensen (født 1954) er cand.mag. i dansk, historie og filosofi fra Aarhus Universitet. Han har skrevet bøger om Jeppe Aakjær og Søren Kierkegaard, og om røveren Jens Langkniv og seriemorderen John Christie. Hertil kommer tidsskrift-artikler om Hans Scherfig, Grundtvig og Jack the Ripper. Hvis Fibæk læser med her, koster et medlemskab af Sherlock Holmes Klubben kun 200,- kr.!

Denne interessante bog anbefales hermed - og ikke udelukkende fordi dens bibliografi nævner Schantz Lauridsen og Boström, og der henvises til noter af Ranild. Men også lidt derfor.

Michael Skov Lambek

Mit første møde med Sherlock Holmes

Af Christoffer Henneberg

Mit første møde med Sherlock Holmes var i skikkelse af Jeremy Brett, da jeg som barn i slutningen af firserne så *The Hound of the Baskervilles* i fjernsynet. Det spillefilmslange afsnit af Granada-serien havde haft premiere på britisk tv i august 1988, så jeg gætter på, at det må have været i efteråret det år, at det blev vist herhjemme. Hvis nogen læsere skulle kende den mere præcise udsendelsesdato, hører jeg gerne fra jer.

Mit 6-årige jeg opfattede i første omgang detektivens navn som et enkelt ord, der fonetisk kan gengives nogenlunde som: [Sharlakohmz]. Ellers er det mest atmosfæren på heden, jeg husker fra dengang – og nå ja, den selvlysende kæmpehund, der sprang ud af tågen til sidst, undgik selvfølgelig heller ikke at gøre indtryk på et barnesind.

Forleden genså jeg så afsnittet i anledning af denne artikel, men måtte desværre konstatere, at det langt fra hører til de bedste i Granada-serien. Ikke fordi Sherlock er *off-screen* meget af tiden, men fordi han er sært fraværende, når han endelig *er* på. Dette var tydeligvis ikke én af Jeremy Bretts gode dage, og navnlig i de indledende scener i London ser han tung og oppustet ud – en uheldig bivirkning af den medicin, han tog mod sin mani. Sammenligner man med det andet helaftensafsnit, *The Sign of Four* fra bare ét år før, er den bekvemre udvikling iøjnefaldende.

På plussiden skal det siges, at Edward Hardwick er en værdig og overbevisende Watson (både hans og David Burkes Watson før ham er milevidt fra Nigel Bruces notorisk plumpe portræt). Endvidere er den imponerende tro mod det conaniske forlæg (et adelsmærke ved Granada-serien i det hele taget), men jeg savnede ikke desto mindre en tykkere atmosfære. Optakten i London er således næsten mere uhyggelig end det, der følger ude på heden, som pga. et stramt budget ikke er gjort tilstrækkeligt tåget og uhyggeligt. Yorkshire-landskabet, som her er stand-in for Dartmoor, er nok bart og trøstesløst, men så heller ikke mere end det.

Dette er beklageligt, når heden som bekendt spiller så stor en rolle i fortællingen, og den dæmoniske mose, The Grimpen Mire, endda beskrives som en karakter i sig selv med egen vilje: "Dens stædige greb rykkede i vores hæle, når vi gik, og når vi sank ned i den var det, som om en ondskabsfuld hånd trak os ned i disse frastødende dybder, så ubarmhertigt og målbevidst var det greb, den holdt os i."

Mere vellykket er Sidney Lanfields amerikanske klassiker i sort-hvid fra 1939 med Basil Rathbone (hvor der er skruet anderledes godt op for tågemaskinen i det indendørs landskab). Hammer Films-udgaven med horrorfilmikonerne

Peter Cushing og Christopher Lee (som Henry Baskerville) fra 1959 er bestemt også hæderlig, men min favorit er Douglas Wilcox' tv-film fra 1983; ikke så meget pga. Ian Richardson, (som i øvrigt er en både skarp og vittig Holmes), men fordi det spøgelsesagtige landskab her endelig får lov til at indtage sin retmæssige hovedrolle.

Wilcox' film indeholder også nogle ret interessante afvigelser fra Doyle. Fx giver Holmes den her som omvandrende sigøjner på heden, og senere, da han har smidt forklædningen, retter han en bøjet ildrager ud med de bare næver (et indforstået vink til "The Speckled Band", hvis det skulle have undgået nogens opmærksomhed). Det er mig en gåde, at denne tv-film aldrig fik biografpremiere. Man havde i øvrigt planer om yderligere filmatiseringer med Richardson, men de blev angiveligt opgivet, da Granada-serien gik i produktion.

Mens Granada-serien som bekendt gjorde et stort nummer ud af at genskabe 1890ernes London i hver eneste detalje, placerede Steven Moffat og Mark Gatiss' BBC-serie *Sherlock* detektiven i en højteknologisk nutid, hvor de victorianske attributter var skiftet ud med mobiltelefoner og

laptops. De første to afsnit var gode med deres begavede allusioner til de originale historier, men herefter begyndte denne meget hektiske opdatering hurtigt at gå mig lidt på nerverne. Som en af verdens førende krimiekspertter, Julian Symons, engang bemærkede: "Holmes and Watson are not characters in the ordinary sense, but mythic figures who belong to the British past. They cannot be removed from that past and made modern without having their stature much lessened, or being turned into a joke".

Også i BBC-serien hører Baskerville-historien i øvrigt til blandt de ringeste afsnit. Den frygtindgydende hund er tilsyneladende frygtelig svær at gengive på skærmen. Den tager sig i sidste ende bedst ud, hvor den startede – på den skrevne side.

Litteratur

- Mattias Boström, *Fra Holmes til Sherlock*. Modtryk. 2013
- Sir Arthur Conan Doyle, *Baskerville-slægtens Hund. Den nye komplette Sherlock Holmes-udgave, bd. 5*. Rosenkilde & Bohnhof. 2014
- Peter Haining, *The Television Sherlock Holmes*. Virgin Publishing Ltd. 1991
- Julian Symons, *Criminal Practices. Symons on Crime Writings 60s to 90s*. Macmillan. 1994

The Common Loafers of Kolding fylder 15 år

Af Jens Byskov Jensen

Den 2. juni 2009 blev der i et mørkt lokale i Kolding stiftet en klub. *The Common Loafers of Kolding* blev dannet med det klare formål at studere og hylde Sherlock Holmes ved foreningens sammenkomster. Den stiftende generalforsamling blev afholdt på den engelske pub *You'll Never Walk Alone*, der siden da har været et fast holdepunkt for foreningen. Enkelte gange har man også frekventeret den nu hedengangne *Knud's Garage*, og udvalgte spisesteder har været besøgt, men pubben er som en persisk tøffel i Baker Street blevet vanedannende.

Takket være det store forsyn og den beundringsværdige planlægning fra vor Gasogene, Michael Bjarre, var der d. 3. juni 2024 indkaldt til jubilæumsmøde i foreningen, som hermed kunne fejre 15 års jubilæum! Traditionen tro blev medlemmerne bedt om at give møde på den engelske pub *You'll Never Walk Alone*, hvor foreningens conaniske skåler* blev drukket i engelsk real-ale. Efter i en pints tid at have mindedes foreningens fødsel, begav medlemmerne sig videre til Skagens Fiske-restaurant (der dog belejligt har en afdeling i Kolding). Her blev en udgave af den ærkeengelske fish n' chips indtaget under enstemmigt velbehag.

Foreningens navn, *The Common Loafers of Kolding*, refererer til sagen om "The Beryl Coronet," hvor Watson skriver: "It was not yet three when we found ourselves in our room once more. He hurried to his chamber, and was down again in a few minutes dressed as a common loafer. With his collar turned up, his shiny, seedy coat, his red cravat, and his worn boots, he was a perfect sample of the class."

Man kan med rette sige, at foreningens eksistens bør tilskrives dels Watsons skrifter men også Holmes' eget instrument - violinen! Dette prægtige instrument bragte i årene frem mod foreningens stiftelse to mænd sammen, dommer Claus Rasmussen og undertegnede. Det stod hurtigt klart, at vi delte flere interessepunkter, og snakken om at danne en lokal forening, der kunne søge status af underafdeling af Sherlock Holmes Klubben, faldt naturligt.

Claus Rasmussen spillede violin som fritidsinteresse men beherskede i væsentlig grad bluesguitaren. Hans interesse for bluesmusik, med foregangsmænd som Robert Johnson, Muddy Waters og Buddy Guy, var omfattende. Countrymusik lå desuden hans hjerte nær, især når den var udført af Merle Haggard eller Johnny Cash. Men med sit entusiastiske glimt i øjet mente han også, at den danske Jodle Birge var en aldeles ypperlig repræsentant for countrymusikken. Italienske spaghettiwesterns, hvor nogle af højdepunkterne var Sergio Leones *Once Upon a Time in the West* og den ofte undervurderede *Duck, You Sucker!*, var ligeledes kærkom-

ne emner. Historie, f.eks. med henblik på de amerikanske sydstater, depressionen og folkevandringen til Californien ad Route 66, eller den europæiske- og danske historie, havde også Claus' interesse. Generelt var han et venligt, interesseret, og vidende menneske, og en rigtig god ven.

Indkaldelsen til den stiftende generalforsamling i "The Common Loafers" tilgik foruden Claus Rasmussen og undertegnede også dommer Claes Hersland. Som tidligere kolleger og nære venner kunne de to dommere samles i fællesskabet om Sherlock Holmes. Deres profession satte uvægerligt præg på paragraf 8 af foreningens vedtægter, hvori der står: "Spørgsmål om lovligheden af trufne beslutninger eller stridspunkter mellem foreningens medlemmer kan ingensinde indbringes for domstolene eller andre fora, det være sig råd, nævn eller voldgiftsretter. Uenigheder skal vedvarende behandles med respekt og anses for en forøgelse af foreningens mysticismekapital."

Ved alle medlemsmøder i *The Common Loafers of Kolding* diskuteres en forud læst sag fra de conaniske eller apokryfe skrifter, og takket være medlemmernes øvrige interesser kan samtalen beriges med beslægtede emner. Medlemmerne får fra Lise Kabel beriget deres horisont inden for bl.a. kunstens verden, Peter Borberg har de seneste år fortalt levende om henholdsvis Storm P., Jørgen Ryg og Piet

Hein. Michael Bjarre, der siden 2016 har anført foreningen på forbilledlig vis som Gasogene, har en strålende viden om bl.a. maltwhisky, te og Frank Sinatra-plader spillet en sen aftentime. Nævnes bør også vort oversøiske æresmedlem† Anastasia Klimchynskaya, BSI, der ivrigt deltager i foreningens møder.

Det er svært at ønske sig noget bedre selskab end dét, man finder i foreningen. Man kunne næsten fristes til at håbe, at foreningen må vedblive at bevare sin eksistens i femten år mere. 🍀

(På billedet ses, fra venstre til højre, Peter Borberg, Jens Byskov Jensen, Lise Kabel og Michael Bjarre. Red.)

* Samme år som stiftelsen af *The Common Loafers of Kolding* fandt sted, udgav John L. Lellenberg, BSI hæftet *Certain Rites, and also Certain Duties*, (Hazelbaker & Lellenberg, 2009). Heri fremgår det, at de oprindelige skåler i The Baker Street Irregulars ikke var fire, som det ofte har været praktiseret, men derimod seks i antal! Da *The Common Loafers of Kolding* ofte har ment, at fire skåler til en pint er i underkanten, var det nærliggende for foreningen at adoptere de seks skåler, hvilket har været tilfældet siden den stiftende generalforsamling.

† Per definition er alle foreningens medlemmer æresmedlemmer.

Anmeldelse af *En Studie i Rødt*, 1893

Af anonym Anmelder

Sikkert er der intet Felt af de menneskelige Videnskaber, om man overhovedet tør anvende denne Betegnelse i Forbindelse med Anmeldelse af den foreliggende Bog, som pirrer den almindelige Nysgærrighed mere end - Opdagervidenskaben. Den spiller selvfølgelig ikke den Rolle i vort lille forholdsvist fredelige Samfund, som ude i den store vide Verden, hvor der undertiden stilles Opdagelserne overmenneskelige Opgaver. I og for sig er selve Kriminalrettsvidenskaben overmaade interessant, og naar man ved, hvilken Rolle selv ubetydelige Nyheder spiller i Dagbladens Stof, saa forstaar man at Opdager-, Politi- og Forbryderfortællinger gouteres stærkt af det store Publikum.

Det synes som det unge, dristige Forlagsfirma har gjort et overordentligt heldigt Greb i den Bunke af Forbryderromaner, som produceres paa det overlæssede Bogmarked. *Sherlock Holmes Opdagelser eller en Studie i Rødt* vil ikke alene interessere Læserne ved den Flugt og Fart der er over Fremstillingen, men nok saa meget ved den sikre og tilforladelige Maade, hvorpaa Forfatteren er gaaet til Værks. Der forefalder vel en Del "for Tilfældet" opfundne Usandsynligheder, men i det store Hele er Forfatteren gaaet til sin Skildring med en hartad matematisk Beregning.

Forbryderfortællingens Helt er Sherlock Holmes; de londonske Opdageres Overmand, til hvem de fiffige Politimænd henvender sig for at hente Raad, naar der er særlig slemme Nødder at knække. Sherlock Holmes har gjort Opdagervidenskaben til sit Livs Studium. Han har i dette Øjemed studeret Sjælelivet, Giftstoffernes Sammensætning, Anatomi, Fysik og Kemi. Alt herhen hørende er han inde i, hvorimod han er saa dum som en Gaas paa mange andre Omraader.

Forfatteren lader nu sin Helt levere Prøve paa sin Fænomenale Færdighed som Opdager. Der forefalder to Mord i London, begge under tilsyneladende de samme Omstændigheder. Det er intet Rovmord i noget af Tilfældene. Offrenes Værdisager er urørte. Den ene af Ofrene er en vis Mr. Drebber, som en Nat er funden myrdet i en ledig Beboelseslejlighed. De to dygtigste Opdagere, Gregerson og Lestrade, staar raadvilde overfor dette Drama. Den ene mener, at der foreligger et politisk Mord, den anden tror allerede at have hugget Forbryderen.

Sherlock Holmes har imidlertid en anden Mening. Han har nøje eftersat Fodtrinene i Havens Gange, Sporene paa Vejen og slutter heraf, at den myrdede har været i Selskab med en Droskekusk og det er denne, der er Morderen. At det er et Kærlighedsdrama eller Hævn, der har fundet Sted, er han ikke i Tvivl om, og da Mr. Drebbers Sekretær, Stangerson, ogsaa findes myrdet, bestyrkes han i sin Antagelse.

Sherlock Holmes har fundet en Forlovelsesring i Stuen, hvor Mordet er foregaaet, og efter at have faaet Rede paa, hvorfra de myrdede er, telegraferer han om Svar paa det Spørgsmaal: Vides det, om de myrdede har haft en Uven eller Fjende i sin Tid? Der svares, at man ved, at en vis Jefferson Hape [*sic*] har eftertragtet de myrdede ovre i Amerika.

Det viser sig nu, at denne Hape er Droskekusk i London. Sherlock Holmes lader en Dreng kalde ham, men næppe er Kusken arriveret, før han er anholdt.

Det viser sig, at man her har Tag i Morderen. Denne har i sin Tid lidt en blodig Forurettelse af de myrdede. Hans Ungdomssekede er bortført af de to Herrer, og siden da har han besluttet Hævn over dem.

Skildringen af Morderen og de myrdedes Liv hører til de livfuldeste i Bogen.

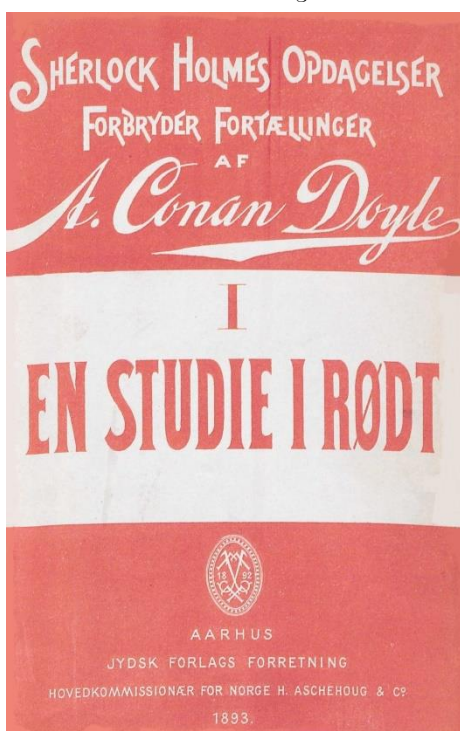
Til en af sine Venner forklarer den snilde Sherlock Holmes sig bl. a. i følgende Vendinger om sin Opdagermetode:

"Hvad der ligger uden for det almindelige, det dagligdags, tjener mere til at fremme end til at hæmme Opdagernes Værk. Naar man skal klare et saadant Problem som dette, saa er Hovedsagen den, at man er i Stand til at slutte baglæns. Dette er en meget nyttig Færdighed, og den er temmelig let at praktisere, men det er ikke mange Mennesker, der giver sig af med den. I det daglige Livs Forhold er det ogsaa mere formaalstjenligt at slutte forlæns, og derfor faar man ingen Øvelse i det andet. Naar De for en Flok Mennesker fortæller en Række Begivenheder, saa

vil de allerfleste kunne sige Dem, hvad Enderresultatet vil blive af disse Begivenheder. De fleste Mennesker kan nemlig i Tankerne følge Begivenheder videre fremad i deres Konsekvenser og saaledes slutte sig til, hvad der vil ske. Men der gives kun meget faa, der, naar De fortæller dem et Resultat, kan sige Dem, i Følge deres egen Tankeslutninger, hvilke Trin af Begivenheder, der har ført op til dette Resultat. Det er denne Ævne, jeg tænker paa, naar jeg taler om at slutte baglæns eller analytisk."

Selvfølgelig høster de to Sporhunde, Lestrade og Gregerson, Æren af Sherlock Holmes snilde Opdagelser - som saa ofte før.

Denne anmeldelse af Sherlock Holmes' danske bogdebut stod at læse i avisen *Demokraten* (Aarhus), 3. november 1893. Anmeldelsen genoptrykkes her for at mindes en tid hvor der ikke var etableret et kodeks som dikterede at anmeldelser af "Forbryderromaner" ikke måtte indeholde det der på dansk hedder "plot spoilers". (Red.)

EN STUDIE I RØDT

AUTORISERET OVERSETTELSE
VED P. JERNDORFF-JESSEN

The Mikail Bulletin

Forsynet med Tegninger

Seneste bind er udkommet af tegneserien *Sherlock Holmes*: Det hedder *Moriartys kronike* og er skrevet af **Sylvain Cor-durié**, tegnet af Andrea Fattori og oversat og redigeret af Michael Gabelgaard Nielsen (Zoom 2024): Moriarty er død! Er han ikke? Eller blev han fanget i en anden portal da han åbnede Necronomicon-bogen? Her er historien om hvad der skete med Sherlock Holmes' ærkefjende, da han åbnede den okkulte bog!

Forsynet med Homer

Takket været en dansk doktor udi holmologi er det kommet for vort øre (eller øje), at et ikke ganske ukendt medlem af *The Sherlock Holmes Society of London*, **Stephen Fry**, i sin bog *Troja*, (Modtryk 2021) på s. 137 skriver om den historiske sandhed og den homeriske fiktion om Den trojanske Krig:

»På visse måder er alt det her ikke ulig 'The Great Game', som spilles af ivrige Sherlock-fans, der diskuterer Holmes og Watson, som om de har været virkelige mennesker, der levede engang, og hvis sager som fortalt af Arthur Conan Doyle skal behandles som virkelige. Det er et både morsomt og udbytterigt spil.« (Oversat af Allan Hilton Andersen)

Men alle husker vi vel, at den tilsvarende pointe blev behandlet i en kronik om Homer, Grev Ahlefeldt og Watsons anden Kone i *Jyllands-Posten* allerede tilbage den 3. august 1941? Kronikken, der omhandler det sjove, litterære fænomen med at lede efter virkeligheden i fiktionens verden, var skrevet af **Jens Kruuse** (1908-78), den kendte litteraturhistoriker og kritiker, som var docent i komparativ litteratur ved Aarhus Universitet fra 1939 og senere blev åndelig bagmand for Musiske Studenter, et drama- og litteraturselskab under Studenterforeningen—som forklarer hans noget studentikose sans for humor i kronikken i *Jyllands-Posten*, en morgenavis Kruuse selv var med til at redigere og bidrage til.

Forsynet med Toer

Som man kunne læse i forrige nummer af *Sherlockiana*, kunne man på Mofibo da læse første bind i **Anthony Horowitz'** serie af lyd-/e-bøger, *Becoming Sherlock: Den røde cirkel* (2023) på dansk ved Kim Langer. Som man kan læse i dette nummer af *Sherlockiana*, kan man på Mofibo nu læse andet bind i serien af lyd-/e-bøger, *Becoming Sherlock: Sarah J. Naughtons Afvigerne* (2024).

Måske kan man i et næste nummer af *Sherlockiana* læse en nærmere anmeldelse af begge lyd-/e-bind?

Hvad Skov-vennen gemte

Senest i år har Gutkind udsendt **Tonny Vorms** historiske krimi *De navnløse*. Helten hedder Georg Rosenkrantz, alter ego for Baron Palle (ikke at forveksle med den Kongelige) og/eller hans detektiv Holst, kendt fra flere bøger, især *Hvad skovsøen gemte* fra 1903, ofte betragtet som Danmarks første reelle kriminalroman. Georg Rosenkrantz er en lokal herredsfoged på Lolland, der i 1897 opklarer sager om ilds-

våde, spædbarnsdød, roepolakker og stråmænd ved at opføre sig som sin helt, Holmes, som endda nævnes ved navn flere gange. Hvilket er en personlig glæde for dette medlem af Sherlock Holmes Klubben, idet forfatteren er min gamle studiekammerat fra Uni, Tonny, som endda ved, at *Memoirs* først udkom i *The Strand Library*! Jeg vidste ikke, Tonny havde det i sig! (For ellers har han for det meste begået sportsbøger, og mest om cykling; i sin bog om maratonløbets historie, *Sidste tog til Boston* (People's Press 2017), kommer han dog ind på Conan Doyle og hans betydning for løbets udvikling.)

Georg er den fejlbarlige antihelt med hjertet på rette sted, der kommer til at tage de svages, fattiges, prostitueredes og polske immigrantarbejderes parti i et provinsestablishment, hvor han ellers nyder sine privilegier som hvid, velstående mand. Desværre forsvinder den brave og hårdtslående antiheltinde Karen Sjællænder, lige som handlingens klimaks skal til at blive rigtig spændende: en større narrativ misposition i en ellers prægtig bog, der emmer af masser af velresearchet lokalkolorit, apositte talemåder, tidstypiske detaljer og ikke for mange nutidige dagsordener, hvor kun et enkelte par "okays" skurrer lidt i den ellers troværdige dialog. Som min gamle ven selv skriver:

»Efterhånden som bogens drama eskaleres, tvinges Georg Rosenkrantz til at vælge mellem det overklasseliv, han altid har stræbt efter, og den retfærdighed hans moral kræver. Under jagten på skurken indser Georg for så vidt, at den virkelige forbryder er det samfund, han selv har myndighed over. Titlen refererer i bredere forstand til samfundets usynlige og udnyttede skæbner og i bogstavelig forstand til de spædbørn, der dør uden at have fået et navn.«

»Virkelighedens Rosenkrantz var en dybt forgældet baron, der levede over evne, men han havde samtidig en stærk moral, der gjorde, at han som forfatter ofte skrev om samfundets uretfærdigheder; han var bl.a. med til at bane vej for en reform af retsplejeloven i 1919. Denne personlige udvikling lader jeg i fiktiv form udspille sig over sommeren 1897, da han første gang fik øjnene op for en ny brutal verden.«

Som bekendt skrev Palle Rosenkrantz bøger om den sherlockianske detektiv Eigil ~~Holmes~~ Holst, som i den engelske tv-serie *The Rivals of Sherlock Holmes* fra 1970'erne blev spillet af John Thaw, der selv var en formidabel Jonathan Small i Granadas *Sign of Four*. (Dette afsnit er kendt for, at Thaws Holst ses læsende i en avis, der tydeligt bærer navnet *Darlingske Tidende*!) En samling af Palles Kriminalnoveller genudgaves i 2003 af Cicero med et forbilledligt efterord af et tidligere medlem af Sherlock Holmes Klubben, Benni Bødker, som også stod for et ikke mindre forbilledligt efterord til Fahrenheits genudgivelse (fra 2005) af Carl Muusmanns skelsættende pastiche *Sherlock Holmes på Marienlyst* fra 1906.

Alle bøger hermed anbefalet! - MSL

